

[Thorkil Kristensen.]

den spænding, som, hvad enten vi kan lide det eller ej, er en realitet, ville en nedrustningsaftale ikke skabe den fornødne tillid i verden, medmindre den var ledsaget af betryggende kontrol- og garantiforanstaltninger. Derfor tror jeg, at tanken om en international kontrolorganisation er rigtig; man kommer ingen vegne, medmindre man skaber et kontrolsystem, som begge magtgrupper har medansvar for, og som de derfor begge er interesserede i at gøre så effektivt som muligt.

Men ikke mindre vigtigt er det, som jeg sagde før, at en eventuel nedrustning må omfatte begge de hovedkategorier af våben, som man i dag kan tale om, de store ødelæggelsesvåben og de mere almindelige, såkaldte konventionelle våben. Det giver mig anledning til at sige noget om problemstillingen i et moderne forsvar, som jo også den højtærede statsminister har været lidt inde på, og som er meget nøje sammenknyttet med hele den udenrigspolitiske udvikling.

Der har fundet en voldsom militærteknisk udvikling sted efter den anden verdenskrig. Den har vakt meget stor opmærksomhed, man kan vel sige, at den har gjort meget stærkt indtryk på menneskeheden; men jeg har egentlig en fornemmelse af, at dens betydning ikke altid bliver opfattet rigtigt. Det paradoksale er nemlig dette, at den stærke udvikling i de store våben gør det mere og mere afgørende for begge parter at undgå, at disse store våben bliver benyttet. De store våben består først og fremmest i atom- og brintbomberne og så i de fremførelsesmidler, som man har, først langtrækkende bombeflyvere og nu i stigende grad raketter: mellemdistanceraketter og måske endogså oceangående raketter, der kan nå fra Sovjetunionen til USA eller omvendt. Her er forholdet dette, at det ser ud til, at disse våben bliver stadig større, stadig mere ødelæggende og stadig mere langtrækkende; men det ser tillige ud til — det tillægger jeg stor betydning — at der efterhånden bliver mere og mere jævnbyrdighed mellem de to magtgrupper, hvad angår disse våben. Hvis en af grupperne føler sig underlegen, har den en meget stærk interesse i at komme på højde med den anden. Det ser vi jo i det nye amerikanske forsvarsbudget, som lige er forelagt kon-

gressen. Netop når disse våben bliver stadig større, stadig mere ødelæggende, stadig mere langtrækkende og stadig mere i balance fra de to sider, får begge sider efterhånden en næsten voldsom interesse i at forhindre, at disse våben bliver benyttet. Ingen af parterne vil være interesseret i, at en krig med disse våben bliver ført; man kan vel efterhånden sige, at der er en stærkt voksende sandsynlighed for, at en krig med disse våben kun vil blive ført, hvis udviklingen på en eller anden måde skulle tage magten fra den ene part eller fra dem begge.

Det har haft den paradoksale følge, at de konventionelle våbens betydning netop i denne tidsalder ikke er blevet mindre, men tværtimod er blevet større. Jo mere man er interesseret i at undgå brugen af de store våben, des mere sandsynligt er det, at hvis der på et eller andet sted udbryder en konflikt, vil den blive ført igennem med de almindelige, konventionelle våben: hæstyrker, mere og mere mekaniserede ganske vist, hjemmeværn, flådestyrker, taktiske flyverstyrker og så fremdeles.

Udviklingen siden 1945 bekræfter i høj grad, at sådan er det. Der har været en række militære konflikter siden 1945; de er alle sammen udkæmpet med de konventionelle våben. Det gælder Koreakrigen, det gælder Indokinakrigen, det gælder krigen mellem de arabiske stater og Israel for snart 10 år siden, det gælder begivenhederne omkring Suez, i Ungarn, i Alger, og hvad vi ellers kan nævne. Det vil i virkeligheden sige, at den vestlige verdens forsvarsproblem ingenlunde alene er et spørgsmål om jævnbyrdighed for de store ødelæggelsesvåbens vedkommende. Lige så vigtigt er det måske — og måske, når det kommer til stykket, fuldt så vigtigt — at der her i Vesteuropa er det fornødne dække af de konventionelle våben.

Den højtærede statsminister brugte — og jeg er enig med ham — den vending, at det er nødvendigt, så længe forholdene i verden har den karakter, de har, at det vestlige forsvarsberedskab opretholdes, og det gælder efter min mening ikke mindst de konventionelle styrker. Det giver mig anledning til til sidst at sige et par ord om det danske forsvarsproblem, som også den højtærede stats- og udenrigsminister berørte. Det danske forsvar består jo nemlig af konventionelle styrker, og vor opgave i det fælles